Europaparlamentet
2014-2019

Utskottet för rättsliga frågor
Ordföranden

10.9.2018

Anneleen Van Bossuyt
Ordförande
Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd
STRASBOURG

Ärende: Yttrande över den rättsliga grunden för förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden (COM(2017)0257 – C8-0140/2017– 2017/0087(COD))

Till ordföranden

Med en skrivelse av den 3 april 2018 begärde du som företrädare för utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd att utskottet för rättsliga frågor i enlighet med artikel 39.2 i parlamentets arbetsordning skulle avge ett yttrande om lämpligheten i den rättsliga grund som kommissionen valt för förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden[1], även kallat för ett informationsverktyg för den inre marknaden.

Kommissionens ursprungliga förslag har artiklarna 43.2, 91, 100, 114, 192, 194.2 och 337 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som grund. Syftet med den enda ändring som antogs i omröstningen om betänkandet i utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd var att ersätta ovannämnda rättsliga grund med endast artikel 337 i EUF-fördraget.

Detta skulle medföra en ändring från det ordinarie lagstiftningsförfarandet till ett icke-lagstiftningsförfarande enligt punkt 25 tredje stycket i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016, vilket innebär att parlamentet, rådet och kommissionen måste utbyta synpunkter. Regel 63 i förening med regel 39 i arbetsordningen är tillämpliga.

[1] COM(2017)0257.

I – Bakgrund

Vid offentliggörandet av strategin för den inre marknaden den 28 oktober 2015 uttalade sig kommissionen på följande sätt: ”För att skydda den inre marknaden och få den att fungera bättre kommer kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsinitiativ som gör det möjligt att samla in pålitlig information direkt från utvalda marknadsaktörer”[1]. Detta informationsverktyg för den inre marknaden skulle ingå i en allmän förstärkningsstrategi som innebar att man skulle ”tillämpa en heltäckande strategi som omfattar samtliga stadier i det politiska arbetet, från utformningen av strategier till tillämpning och information, såsom föreskrivet under projektet för bättre lagstiftning. Detta omfattar större hänsyn till utvärderings- och förstärkningsfrågor vid utformningen av strategierna, bättre stöd och vägledning till medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna för den inre marknaden och en mer konsekvent och effektiv tillsynspolitik med målet att förbättra den övergripande överensstämmelsen med reglerna för den inre marknaden och EU-lagstiftning överlag.”

Den 2 maj 2017 lade kommissionen fram ett så kallat efterlevnadspaket med tre förslag på hur man kunde få den inre marknaden att fungera bättre i praktiken. I paketet ingick bland annat förslaget om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden, genom vilket informationsverktyget för den inre marknaden inrättas.

Kommissionen angav artiklarna 43.2, 91, 100, 114, 192, 194.2 och 337 i EUF-fördraget som rättslig grund för sitt förslag.

II – Relevanta fördragsartiklar

Följande artiklar i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges som rättslig grund i kommissionens förslag:

I avdelning III om jordbruk och fiskeri i tredje delen *Unionens politik och inre åtgärder* i EUF-fördraget:

Artikel 43.2
(f.d. artikel 37 FEG)

2. Europaparlamentet och rådet ska, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, upprätta den gemensamma organisation av jordbruksmarknaderna som föreskrivs i artikel 40.1 och övriga bestämmelser som behövs för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiskeri.

I avdelning VI om transporter:

Artikel 91
(f.d. artikel 71 FEG)

[1] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Att förbättra den inre marknaden – bättre möjligheter för individer och företag, 28.10.2015, COM(2015)0550, s. 17.

*1. **För att genomföra artikel 90** och med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär ska Europaparlamentet och rådet **i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet** och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén fastställa*

a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,

b) de villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat,

c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,

d) alla andra lämpliga bestämmelser.

[...]

Artikel 100
(f.d. artikel 80 FEG)

1. Bestämmelserna i denna avdelning ska gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.

2. Europaparlamentet och rådet får **i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet** *fastställa **lämpliga bestämmelser för sjöfart och luftfart**. De ska besluta efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.*

I kapitel 3 om tillnärmning av lagstiftning:

Artikel 114
(f.d. artikel 95 FEG)

*1. Om inte annat föreskrivs i fördragen ska följande bestämmelser tillämpas för att nå de mål som anges i artikel 26. Europaparlamentet och rådet ska **i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet** och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, **besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser** i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera.*

[...]

I avdelning XX om miljö:

Artikel 192
(f.d. artikel 175 FEG)

*1. Europaparlamentet och rådet ska **i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet** och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta **om vilka åtgärder som ska vidtas av unionen för att uppnå de mål som anges i artikel 191**.*

2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 114 ska rådet enhälligt, i enlighet med ett särskilt

lagstiftningsförfarande och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, besluta om

a) bestämmelser av främst skattekaraktär,

b) åtgärder som påverkar

– fysisk planering,
– kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången till dessa resurser,
– markanvändning, med undantag av avfallshantering,

c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får med enhällighet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, besluta att göra det ordinarie lagstiftningsförfarandet tillämpligt på de områden som avses i första stycket.

3. Europaparlamentet och rådet ska i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta allmänna handlingsprogram som anger de mål som ska prioriteras.

De åtgärder som behövs för att genomföra dessa program ska antas i enlighet med villkoren i punkt 1 eller punkt 2, beroende på det enskilda fallet.

[...]

I avdelning XXI om energi:

Artikel 194.2

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i fördragen, ska Europaparlamentet och rådet ***i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet*** *föreskriva* ***nödvändiga åtgärder för att uppnå målen i punkt 1****. Dessa åtgärder ska beslutas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har hörts. Åtgärderna ska inte påverka en medlemsstats rätt att bestämma villkoren för utnyttjandet av dess energikällor, dess val mellan olika energikällor eller energiförsörjningens allmänna struktur, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 192.2 c.*

I sjunde delen i EUF-fördraget *Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser*:

Artikel 337

(f.d. artikel 284 FEG)

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som ***med enkel majoritet fastställts av rådet*** *i enlighet med bestämmelserna i fördragen* ***inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen****.*

Med tanke på de korshänvisningar som görs bör även följande artiklar tas i beaktande:

Artikel 26
(f.d. artikel 14 FEG)

1. Unionen ska besluta om åtgärder i syfte att upprätta den inre marknaden eller säkerställa dess funktion i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördragen.

2. Den inre marknaden ska omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördragen.

3. Rådet ska genom beslut på förslag från kommissionen fastställa de riktlinjer och villkor som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

Artikel 90
(f.d. artikel 70 FEG)

På det område som behandlas i denna avdelning ska fördragens mål uppnås inom ramen för en gemensam transportpolitik.

Artikel 191.1
(f.d. artikel 174 FEG)

1. Unionens miljöpolitik ska bidra till att följande mål uppnås:

– Att bevara, skydda och förbättra miljön.

– Att skydda människors hälsa.

– Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.

– Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem, särskilt för att bekämpa klimatförändringen.

Artikel 194.1

1. Inom ramen för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion och med hänsyn till kravet på att skydda och förbättra miljön ska målet för unionens politik på energiområdet vara att i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna

a) garantera att energimarknaden fungerar,

b) garantera energiförsörjningen i unionen,

c) främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara

energikällor, och

d) främja sammankopplade energinät.

III – Europeiska unionens domstols rättspraxis avseende val av rättslig grund

Domstolen har traditionellt betraktat den lämpliga rättsliga grunden som en fråga av konstitutionell betydelse, eftersom den rör respekten för principen om tilldelade befogenheter (artikel 5 i EU-fördraget) och fastställandet av arten och omfattningen av unionens behörighet[1]. Valet av rättslig grund är därför inte skönsmässigt. Enligt domstolens fasta rättspraxis ”ska valet av rättslig grund för en rättsakt inom gemenskapen ske utifrån objektiva kriterier, som kan bli föremål för domstolsprövning. Bland dessa kriterier ingår bland annat rättsaktens syfte och innehåll”[2]. Val av felaktig rättslig grund kan därför tjäna som anledning till att den berörda rättsakten ogiltigförklaras. Utifrån ovanstående kan valet av rättslig grund inte bero enbart på en institutions uppfattning om det eftersträvade målet. Det saknar även betydelse för fastställandet av rättslig grund om en institution önskar delta på ett mer intensivt sätt när en bestämd rättsakt antas, vilket arbete som har utförts av andra skäl men inom samma område som rättsakten tillhör samt i vilket sammanhang rättsakten har antagits[3].

Om bedömningen av en rättsakt visar att den har två syften eller två beståndsdelar och ett, respektive en, av dessa kan identifieras som det huvudsakliga eller avgörande, medan det, respektive den, andra endast är av underordnad betydelse, ska den rättsakten endast ha en enda rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen[4]. Om det finns flera avsikter med en rättsakt eller att om en rättsakt har flera beståndsdelar, vilka har ett sådant samband att de inte kan åtskiljas och utan att den ena är sekundär och indirekt i förhållande till den eller de andra, ska en sådan rättsakt antas med stöd av de däremot svarande olika rättsliga grunderna[5], om de förfaranden som anges för respektive rättslig grund inte är oförenliga med och inte äventyrar Europaparlamentets rättigheter.[6]

IV – Förslagets syfte och innehåll

Syftet med förslaget är, som kommissionen anger i sin motivering, ”att hjälpa kommissionen att **övervaka och kontrollera efterlevnaden av reglerna för den inre marknaden genom att göra det möjligt för den att snabbt få utförlig och tillförlitlig kvantitativ och kvalitativ information** från utvalda marknadsaktörer genom en specialinriktad begäran om information”. Kommissionen fortsätter sedan genom att ange att ”[s]yftet med detta initiativ är att förbättra kommissionens tillgång till den marknadsinformation **som den behöver för att kunna fullfölja sina uppgifter enligt artikel 17 i EU-fördraget och ta tag i allvarliga problem med tillämpningen av reglerna för den inre marknaden**”.

I skäl 23 anges att målet med förslaget är ”att underlätta kommissionens **tillgång till sådan information om marknaden som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter när det gäller att uppnå en väl fungerande inre marknad**”.

---

[1] Yttrande 2/00 REG 2001, s. I-9713, punkt 5.
[2] Mål C-411/06, kommissionen mot Europaparlamentet och rådet, REG 2009, s. I-7585, punkt 45.
[3] Mål C-269/97, kommissionen mot rådet, REG 2000, s. I-2257, punkt 44.
[4] Mål C-491/01, British American Tobacco (Investments) och Imperial Tobacco, EU:C2002:741, punkt 94, T-526/10, *Inuit Tapiriit Kanatami*, ECLI:EU:C:2013:215, punkt 66.
[5] Mål C-211/01, kommissionen mot rådet, REG 2003, s. I-08913, punkt 40, mål C-178/03, kommissionen mot Europaparlamentet och rådet, REG 2006, s. I-107, punkterna 43–56.
[6] Mål C-300/89, kommissionen mot rådet (”titandioxid”), REG 1991, s. I-2867, punkterna 17–25; mål C-268/94, Portugal mot rådet, REG 1996, s. I-6177.

Kommissionen förklarar i skäl 1 att ”[i]nformation som inte är optimal och som påverkar kommissionens agerande i fråga om tillämpningen av unionslagstiftningen på området för den inre marknaden ökar i vissa fall risken för att det ska uppstå problem med handeln på den inre marknaden till följd av icke samordnade nationella genomförandeåtgärder eller olikartad utveckling av nationell lagstiftning för att lösa dessa problem”. I skäl 3 anges följande: ”För att upptäcka sådana svårigheter och vid behov ta itu med dem på ett effektivt och ändamålsenligt sätt krävs snabb tillgång till kvantitativ och kvalitativ information om marknaden som är utförlig, korrekt och tillförlitlig.”

Särskilt när kommissionen agerar som fördragens väktare enligt artikel 17.1 i EU-fördraget behöver kommissionen ha tillgång till all relevant information. Kommissionen kan dock inte alltid lita på den information som tillhandahålls av klagande eller av medlemsstaterna (skäl 5). I skäl 4 påminner kommissionen om att man inte har några egna utredningsbefogenheter för att se till att unionsrätten efterlevs när det gäller området för den inre marknaden och om att de befintliga undersökningsbefogenheterna som rör konkurrensregler ”begränsas av den rättsliga grunden till definierade områden och medger inte att redan insamlad information samlas in eller används för andra politiska ändamål som rör den inre marknaden”.

Därför hävdar kommissionen i skäl 8 att kommissionen som en sista utväg bör få befogenhet att begära att företag och företagssammanslutningar direkt till kommissionen snabbt lämnar kvantitativ och kvalitativ marknadsinformation som är utförlig, korrekt och tillförlitlig, när andra informationskällor har visat sig vara otillgängliga, otillräckliga eller bristfälliga och därmed ineffektiva.

Syftet med en sådan befogenhet är ”att ge kommissionen **möjlighet att med ytterligare undersökningar**, om detta är absolut nödvändigt för att fullgöra den uppgift som har anförtrotts kommissionen enligt EUF-fördraget, **säkerställa tillämpningen av unionsrätten i syfte att upprätta den inre marknaden och säkerställa dess funktion**” (skäl 10). I skäl 10 anges att ”[s]yftet med denna befogenhet [...] inte [är] att skapa nya efterlevnadsbefogenheter för kommissionen, såsom befogenheter att vidta rättsliga åtgärder mot överträdelser av unionsrätten i fråga om den inre marknaden som begåtts av enskilda marknadsaktörer”.

I skäl 10 förtydligas även att informationsverktyget för den inre marknaden ”[m]ed hänsyn till upprättandet av en fullt fungerande inre marknad” även bör omfatta de ekonomiska sektorer inom den inre marknaden för vilka EUF-fördraget har planerat en gemensam politik, dvs. sektorerna jordbruk och fiske (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser) samt transport, miljö och energi.

I skäl 12 anges att ”[s]yftet med begärandena om information är exempelvis att utifrån tillgänglig information lösa ett förmodat allvarligt problem med tillämpningen av unionsrätten på områdena för den inre marknaden, t.ex. jordbruk och fiske (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser) samt transport, miljö och energi”.

I skäl 14 anger kommissionen att utredningsverktyget ”är särskilt användbart för kommissionen för att säkerställa tillämpningen av unionsrätten på området för den inre marknaden” och att det även är ”användbart för alla efterföljande åtgärder för kontroll av efterlevnaden som utförs av berörda medlemsstater och som skulle kräva användning av den relevanta information som samlats in med hjälp av denna befogenhet och som kommissionen lämnar ut till de berörda medlemsstaterna” och att utredningsverktyget också kan ”bidra till utarbetandet och utformningen av olika lagstiftningslösningar”. I skäl 15 anges att

kommissionen bör ”ha möjlighet att vid behov säkerställa efterlevnaden av […] begäranden om information [...] genom beslut om att ålägga proportionella böter eller viten”. I skäl 20 medger kommissionen slutligen att ”det utredningsverktyg som föreskrivs i denna förordning endast ska används i undantagsfall”.

När det gäller innehållet förklaras det i artikel 1 att denna förordning innehåller regler för de villkor enligt vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller den information som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen när det gäller de områden som avses i artikel 2, samt regler för det förfarande som ska följas för att begära sådan information. De områden som anges i artikel 2 är den inre marknaden, i den mening som avses i artikel 26.2 i fördraget, jordbruk och fiske (utom bevarande av levande resurser i haven), transporter, miljö och energi. Artikel 3 innehåller definitioner av mikroföretag, små företag och medelstora företag. I artikel 4 **får kommissionen befogenhet att begära information direkt** från företag och företagssammanslutningar **för att ta itu med allvarliga svårigheter med tillämpningen av unionsrätten**, som riskerar att undergräva förverkligandet av ett viktigt politiskt mål för EU. Enligt artikel 5.2 a ska påstådda allvarliga problem ha ett gränsöverskridande inslag.

I kapitel II i förslaget fastställs villkoren och förfarandet för att begära information. Kommissionen ska endast använda informationsverktyget för den inre marknaden som en sista utväg när den information som kommissionen har tillgång till inte är tillräcklig eller tillfredsställande och när informationen på grund av en lång förteckning med skäl inte kan erhållas i tid. I kapitel III i förslaget **föreskrivs sanktioner** om ett företag inte tillhandahåller information eller endast lämnar ofullständig, oriktig eller vilseledande information och kommissionen får befogenhet att ålägga företag eller företagssammanslutningar böter eller viten.

V – Analys och fastställande av lämplig rättslig grund

Kommissionen anger artiklarna 43.2, 91, 100, 114, 192, 194.2 och 337 i EUF-fördraget som rättslig grund för förslaget.

I ett icke-officiellt dokument som kommissionens stab tagit fram angående valet av rättsliga grunder för förslaget görs en åtskillnad mellan två olika typer av rättsliga grunder: å ena sidan artikel 337 i EUF-fördraget och å andra sidan artikel 114 i EUF-fördraget, liksom artiklarna 43.2, 91, 100, 192 och 194.2.

Enligt artikel 337 i EUF-fördraget får kommissionen inom de gränser och på de villkor som med enkel majoritet fastställts av rådet i enlighet med bestämmelserna i fördragen inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen.

Enligt rättspraxis är artikel 114 i EUF-fördraget lämplig rättslig grund för tillnärmningsåtgärder som verkligen syftar till att förbättra villkoren för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion genom att undanröja hinder för de grundläggande friheterna eller förhindra att sådana hinder uppstår eller att konkurrensen snedvrids[1].

[1] Se till exempel mål C-217/04, Förenade kungariket mot parlamentet och rådet (Enisa), REG 2006, s. I-3771, punkt 42.

Enligt artikel 43.2 ska Europaparlamentet och rådet, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, upprätta den gemensamma organisation av jordbruksmarknaderna som föreskrivs i artikel 40.1 och övriga bestämmelser som behövs för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiskeri.

Enligt artikel 91 i EUF-fördraget ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet besluta om lämpliga bestämmelser för att fördragens mål ska uppnås inom ramen för en gemensam transportpolitik. Artikel 91 i EUF-fördraget gäller transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar (artikel 100.1 i EUF-fördraget). Europaparlamentet och rådet får i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa lämpliga bestämmelser för sjöfart och luftfart.

Enligt artikel 192 ska beslut fattas om åtgärder på miljöområdet. Enligt artikel 192.1 ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet besluta om vilka åtgärder som ska vidtas av unionen för att uppnå målen med unionens miljöpolitik. Vissa åtgärder som ingår i unionens miljöpolitik ska rådet enhälligt besluta om i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande och efter att ha hört Europaparlamentet (artikel 192.2). I enlighet med artikel 192.3 ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet anta allmänna handlingsprogram som anger de mål som ska prioriteras.

Enligt artikel 194.2 i EUF-fördraget ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet föreskriva nödvändiga åtgärder för att uppnå målen med unionens politik på energiområdet.

Enligt domstolen ska den rättsliga grunden för en rättsakt fastställas med beaktande av rättsaktens syfte och innehåll.

Så som nämnts ovan anger kommissionen att syftet med förslaget är att ge kommissionen möjligheter att fullgöra den uppgift som kommissionen anförtrotts enligt EUF-fördraget, nämligen att säkerställa tillämpningen av unionsrätten i syfte att upprätta den inre marknaden och säkerställa dess funktion. Det främsta syftet med informationsverktyget för den inre marknaden är närmare bestämt att kommissionen ska få ett verktyg för att inhämta den information som den behöver för att fullgöra de uppgifter som kommissionen inom vissa områden anförtrotts enligt EUF-fördraget.

Enligt rättspraxis ger artikel 337 i EUF-fördraget kommissionen rätt att inhämta all information som behövs för att kommissionen ska kunna fullgöra de uppgifter som kommissionen anförtrotts genom fördragen på de villkor och inom de gränser som rådet fastslagit. Denna bestämmelse utgör således den rättsliga grunden för rättsakter som avser kommissionens allmänna uppgift att inhämta information så att sådana rättsakter inte behöver grundas på de olika fördragsbestämmelser som ger kommissionen särskilda uppgifter och utan att sådant inhämtande av information måste vara nödvändigt för att uppnå målen inom något av unionens politikområden[1].

För att kunna bedöma huruvida den rättsliga grunden för en unionsrättsakt som avser inhämtande av information inom ett visst område utgörs av artikel 337 i EUF-fördraget eller av en särskild rättslig grund hävdar domstolen att det måste prövas huruvida rättsakten mot

[1] Mål C-490/10, parlamentet mot rådet, EU:C:2012:525, punkterna 63–64.

bakgrund av dess syfte och innehåll kan anses vara nödvändig för att uppnå de unionspolitiska målen på det aktuella området.

I artikel 2 i förslaget hävdas att informationsverktyget för den inre marknaden ska omfatta vissa särskilda områden. Därmed har verktyget i hög grad att göra med de unionspolitiska målen inom de områden som anges i artikeln. Informationsverktyget är dock en del i en övergripande efterlevnadsstrategi som ska förbättra den allmänna efterlevnaden av reglerna för den inre marknaden och EU-lagstiftningen överlag. Den enda typ av information som kommissionen får inhämta är sådan information som inhämtas i syfte att hjälpa kommissionen att fullgöra sin uppgift att upprätthålla unionsrätten och se till att den följs. Förslaget förefaller inte innehålla några regler som förankrar informationsverktyget för den inre marknaden i unionens regelverk för den inre marknaden eller för något av de särskilda områden som nämns i artikel 2 i förslaget. Det förefaller som om syftet med informationsverktyget för den inre marknaden inte är att uppnå målen som särskilt satts upp för ett eller flera av EU:s politikområden utan snarare att lösa svårigheter med att upprätthålla unionsrätten och se till att den efterlevs inom särskilda områden.

Med tanke på den övergripande karaktären i informationsverktyget för den inre marknaden och det faktum att kopplingen till de politikområden som anges i artikel 2 snarast förefaller vara av underordnad betydelse är artiklarna 43.2, 91, 114, 100, 192 och 194.2 utifrån ovanstående inte en lämplig rättslig grund för förslaget.

När det gäller artikel 337 i EUF-fördraget bör det noteras att förslaget inte bara ger kommissionen rätt att begära information från företag och företagssammanslutningar. Enligt vad som står i förslaget inrättas i själva verket ett utredningsverktyg, som kommissionen kan använda i undantagsfall, och medel som kommissionen kan använda för att se till att begäran om information hörsammas. Särskilt kapitel III om böter och viten uppvisar stora likheter med bestämmelserna angående sanktioner i förordning (EG) nr 1/2003, rådets förordning (EG) nr 139/2004 och rådets förordning (EU) 2015/1589. Den rättsliga grunden för dessa rättsakter som innebär att de kan innehålla bestämmelser om böter och viten är dock strikt begränsad till fall som rör konkurrens, är uttryckligen tillåten enligt fördraget, innebar inte att man var tvungen att tillämpa artikel 339 i EUF-fördraget och kan inte tillämpas på annan politik som rör den inre marknaden. När det gäller informationsverktyget för den inre marknaden ger den rättsliga grund som kommissionen anför, nämligen artikel 337 i EUF-fördraget, endast kommissionen rätt att inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen. Den ger dock inte kommissionen några ytterligare befogenheter på det området.

VII – Slutsats och rekommendation

Mot bakgrund av ovanstående bör man dra slutsatsen att artiklarna 43.2, 91, 114, 100, 192 och 194.2 i EUF-fördraget, som kommissionen föreslagit, inte är lämpliga rättsliga grunder för informationsverktyget för den inre marknaden och att förslagets nuvarande syfte och innehåll går utöver de befogenheter som föreskrivs i artikel 337 i EUF-fördraget.

Vid utskottssammanträdet den 10 september 2018 antog utskottet för rättsliga frågor med 12 röster för, 0 röster emot och 2 nedlagda röster[1], följande rekommendation: Artiklarna 43.2, 91, 114, 100, 192 och 194.2 i EUF-fördraget, som kommissionen föreslagit, är inte lämpliga rättsliga grunder för informationsverktyget för den inre marknaden, och förslagets nuvarande syfte och innehåll går utöver de befogenheter som föreskrivs i artikel 337 i EUF-fördraget.

Med vänlig hälsning

Pavel Svoboda

[1] Följande ledamöter var närvarande vid slutomröstningen: Pavel Svoboda (ordförande), Mady Delvaux, Laura Ferrara (vice ordförande), Axel Voss (föredragande av yttrande), Alex Mayer (suppleant för Mary Honeyball i enlighet med artikel 200.2 i arbetsordningen), Joëlle Bergeron, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Julia Reda, Evelyn Regner, Virginie Rozière, Francis Zammit Dimech och Tadeusz Zwiefka.